

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Odelade Afundran St. i ansögn 7 2 m.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:R 70 (645).

LÖRDAGEN DEN 2 SEPTEMBER 1899.

12:TE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 5:— IDUNS MODETIDN. MED PLAN- SCHER OCH HANDARB. ... » 5:— IDUNS MODETID. UTAN PL. ... » 3:—	UTGIFNINGSDAGAR: HVARJE ONSDAG OCH LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 8 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRKOGATA 16, 1 TR. ÖPPNA KL. 10—5. ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646.	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILKOR. STOCKHOLM, IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
--	--	---	---	--

AUGUSTA PIPPING.

GNDAST STEGVIS föras nya idéer framåt, till följd af konservatismens sega motstånd. Men ett framåtskridande, om ock i smått, är — i brist på bättre — dock ett framåtskridande, och får en god idé en gång slå fast rot, är dess framgång betryggad, huru än motståndarne skria sitt: korsfäst! Och den kan skåda hän mot det i fjärran vinkande målet med förtröstan och tillförsikt om att vinna anhängare och försvarare, ju mer fördomarnas bräckliga hand af nödvändigheten tvingas att brista.

Huru länge har t. ex. ej kvinnans sträfvan efter ett högre mått af bildning och vetande, hennes fördran på de förmåner inom samhället, henne såsom ett sundt tänkande väsen och såsom medborgarinna rättvisligen böra tillkomma, stämplat som utopier. Det har fordrats några behjärtade kvinnors mod, för att det slentrianmässiga enväldet från mannens sida ej skulle förblifva bestående också under tider, då upplysningen vill behärska världen.

Men det är ej uteslutande kvinnosaken, som rönt motstånd, exempelvis hos oss här i Finland — liksom ju så mångenstädes också i

utlandet; jämväl andra moderna sträfvan, om vi så få nämna arbetet för utveckling och framåtskridande, hafva utsatts för motgångar, hvilka hos sundare tänkande framkallat både sorg och löje. Bland dessa må här främst framhållas samskoleidén, såsom en af hvars banbrytare hos oss fröken Augusta Pipping helt visst intager främsta platsen.

Dock — fördomarnas för öfverstigliga ansedda skyddsmurar falla så småningom till grus, och ljusets och sanningens fläktar få obehindradt ila fram öfver land och sjö, bringande svalka och ny lifskraft till kamp framåt åt försoffade sinnen.

*

Vi nämnde här ofvan, att fröken Augusta Pippings namn är olösligt förbundet med samskoleidéns insteg och framgång i Finland. Det var år 1883, den första skolan af detta slag efter många motigheter här öppnade sina dörrar på vid gafvel för kunskapsörstande unga af båda könen med fröken P. såsom föreståndarinna. Motståndet mot samskolan grundade sig på gamla, inrotade fördomar, utmynnande i framhållandet af de vådor för pedagogisk grundlighet, sedlighet, kvinnlighet, manlighet o. s. v., ett dylikt uppfostringssystem komme att medföra. Allt farhågor, de där sedermera på det grundligaste jäfvats, alldenstund erfarenheten ådagalagt, att samskolan vunnit elever i mängd, föräldrars odelade förtroende och levererat till vårt universitet krafter, hvilka, lika väl som de enbart manliga och kvinnliga skolornas, komma att gagna fäderneslandet och utgöra en prydnad för detsamma.

En aktad kvinnlig biograf yttrar om fröken Pipping i en uppsats i anledning af hennes 70:de födelsedag i år följande, som vi med nöje anföra:

»Efter en lång pedagogisk verksamhet hade Augusta Pipping dock fast öfvertygat sig om de båda könen intellektuella likställighet och likaså erhållit fast tro på renhet och sedlig kraft hos ungdomen, ledd efter kloka och moraliska principer. Hon fick dock, efter en kort erfarenhet i den samskola, hon nu förestod, klart för sig, att det system, som här följdes, icke fullt motsvarade hennes ideal, och ärlig, allvarlig och samvetsgrann såsom få, fann hon därför sin plikt vara att lämna sin plats här. Men ett förverkligande af sin idé låg henne så varmt om hjärtat, att hon ensam och med egna medel organiserade en ny samskola och antog till densamma klassföreståndarinnor, som närvaro vid hvarje lektion och sedan öfvervakade barnens lekar under kvarterna ute i det fria. Naturligtvis förökade

detta skolans utgifter, men den omständigheten inverkade ej det minsta på fröken Pipping. Utan tvekan offrade hon hela sitt ärfda och förvärfda kapital på det *Lyceum för gossar och flickor*, som genom ett stort elevantal nu i tretton år varit bevis för, att det tillvunnit sig föräldrars och målsmäns förtroende, i synnerhet sedan det under årtal redan dimitterat till universitetet elever med de mest hedrande betyg. Det förtjänar äfven påpekas, att fröken P. — trots det envisaste motstånd af vissa maktägande — var den första, som kom i åtnjutande af statsunderstöd för samskola, och vi äro i tillfälle att med säkerhet intyga, att aktning för fröken Pippings personlighet mycket bidrog till det goda resultatet af hennes ansökan. Och sedan isen en gång var bruten, kommo äldre och nyinrättade samskolor i gunstig åtanke hos våra finanschefer.»

Den afhållna åldringen blef på sin hedersdag den 17 januari i år föremål för den uppmärksamaste och hjärtligaste hyllning såväl från elever som medarbetare och medarbetarinnor på det fält, hvaråt hon ägnat sin vackra lifsgärning. Men också andra, hvilka i henne funnit den om sin saks framgång förvissade kämpen, ville då framlägga uttrycken af sin tacksamhet och erkänsla. Sålunda framräckte forna och nuvarande elever till henne en adress, och ett album med fotografier af alla de lärare, lärarinnor och klassföreståndarinnor, med hvilka fröken P. samarbetat under en lång följd af år, öfverbragtes med blomsterhyllning, varma tal och verser till den högt aktade åldringen.

Nu till några data. Fröken Augusta Pipping föddes den 17 januari 1829 i Helsingfors, dit hennes föräldrar, professorn vid Åbo universitet F. W. Pipping och dennes maka Engla Kristina, född Florin, flyttat efter Åbo brand, som förstörde deras gård och all deras lösegendom. Vi taga oss åter friheten att citera: »Äfven det förutan torde det ej ha fallit sig lätt med dåvarande professorslön, betydligt mindre än i vår tid, att uppfostra och underhålla en så stor familj. Men anspråken voro små, och förnöjsamheten stor. De många barnen uppväxte vid sträng sparsamhet i hemmet, där de kände sig lyckliga och trifes under vården af en mor, som aldrig lämnade dem utan eftersyn i legda händer. Själflärde hon dem arbeta och läsa, och detta kunde Augusta redan vid fem års ålder. Men ännu en liten systers födelse, som efterföljdes af moderns längre sjuklighet, afbröt hennes verksamhet, och den lilla femåringen började känna en öfvergifvenhet och en ledsnad, som verkade hos henne begäret att sluta

sig inom sin egen tankevärld — hon blef nu en reflekterande och allvarsam liten person.»

Vid åtta års ålder började Augusta P. sin skolgång i en af löjtnant Odert Gripenberg 1834 inrättad skola, gemensam för gossar och flickor, hvilket var något ovanligt på den tiden, enär ej ens småbarnsskolorna samtidigt motog elever af båda könen.

Då hon senare — nu tjuguarig — började tänka på sitt blifvande lefnadskall, ledde en naturlig fallenhet för teckning hennes håg mot konstnärshuset. Till en början erhöll hon häri undervisning af en gammal konstnär, såsom hvars flitigaste elev hon snart dokumenterade sig. Vid trettio års ålder beslöt hon sig, efter många motgångar, hvilka både fattigdom och tidsandan lade i hennes väg, för att genom upptagandet af ett lån på egen risk sätta sig i tillfälle att företaga en studieresa till utlandet. Men redan efter tvåårigt arbete där sade henne det egna sunda omdömet, att äfven den mest begåfvade för att hinna det mål, dit hon siktade, ej kan lyckas däri på kort tid, »ehuru otaliga diletanter utan erfarenhet hoppas så, utan aning om, att konsten kräver en hel människoålders arbete.»

Hon öfvergaf dock ej den konstnärliga banan, därför att hon skulle saknat de för en konstnär erforderliga betingelserna, nej, bevis gifvas för, att hon under sin vistelse utomlands rönt varmt erkännande för sin talang.

Återkommen till hemlandet, ägnade hon sig åt lärarinnans kall och antog med glädje en henne erbjuden lärarinneplats vid fruntimmersskolan i Helsingfors. Kort härpå blef hon antagen till lärarinna i teckning vid Helsingfors' realskola.

Fröken Augusta P. hade nu fattat beslutet att utslutande ägna sig åt skolbanan, och för att fullkomna sig i detta kall, som sedermera blifvit hennes lifs vackra uppgift och där hon med så stor framgång verkat, gjorde hon grundliga studier i facket både i hem- och utlandet, tillika afläggande för kallet erforderliga examina.

Under sin pedagogiska verksamhet vaknade och stadfästes hos henne mer och mer öfvertygelsen, att otillräckligheten och ytligheten i kvinnans bildning göra, att så många af hennes kön ej kunna till samhällets nytta uppfylla sin bestämmelse äfvensom att, trots den mångfald af vetande gosskolorna lämna sina elever, detta dock ej är till fylles, om ynglingens fysiska och moraliska hälsa lider skada, emedan all hemuppfostran saknas. Orsaken till mången ynglings och äfven mognad mans sedliga förfall anser fröken P. ligga just i ett ängsligt åtskiljande af gossar och flickor på skolbänken, i strid mot hvad förhållandet är i hemmen och samhället. Alltså just den grundtanke, hon sökt realisera genom den verksamhet, som i pedagogikens historia i Finland skall bereda henne en framstående plats, arbetet för samskoleidéns framgång här, den skola, där båda könen äro likställda i rättigheter och skyldigheter och där god sed och ren moral städse skola blifva bofasta. Och att fröken Pipping ännu i sin ålders höst med vaken blick och oförminskadt intresse arbetar för sin idé, därom vittna bl. a. dessa rader ur det bref, förf. till denna biografi nyligen af henne mottog med anledning af en anhållan att få göra hennes vackra lifsgärning känd i vida kretsar äfven i vårt kära grannland Sverige.

»Jag tycker visserligen, att min biografi icke utgör en nog intressant litteratur för en svensk publik, men om den kan verka såsom medel att väcka intresse för samskolan, så skall det göra mig glädje — Jag anser samskolan vara den bästa skola, såväl i in-

tellektuellt som i moraliskt afseende. Såsom stöd för denna åsikt tror jag, att erfarenheten inom alla våra samskolor kan anföras och äfven ett utlåtande af en f. d. elev, som sade: Vi gossar voro så rädda att af flickorna anses dåliga i något afseende, så att vi eftersträfvade fullkomlighet i allt.»

Innan vi afsluta denna hopträngda bild af en välsignelserik och ädel lifsgärning, vilja vi ännu framhålla, att fröken Augusta Pipping jämväl med framgång ägnat sig åt litterär verksamhet både i bunden och obunden stil. Såsom ett prof på hennes poetiska stycken, taga vi med hennes begifvande oss friheten att anföras följande varmt hållna lilla dikt af henne:

DEN GAMLE MAGISTERN.

Re'n solen sjunkit och kväll var inne,
När än vid boken den gamle satt,
Dock mindre därur än ur sitt minne
Han tog på ord och på bilder fatt.

Så trädde fram för hans inre öga
En modig yngling, så stolt och glad,
Med tankar stora och drömmar höga,
Att ristas in på historiens blad.

En hjälte säkert han skulle blifva,
På hvilket fält han än strida fick,
Och allt det onda från jorden drifva
Och gifva lifvet ett bättre skick.

Uppå parnassen han syntes sedan
I egen tanke en hjälte vist.
Kanske i andras också, emedan
Re'n lagerkransen hans panna kysst.

Men bort tog världen snart öfvermodet,
Magistern såg att ej allt förmår
Det kraftigt svallande ungdomsblodet,
Fast viljan träder i ädelt spår.

Åt unga släktet då vill han gifva
De vackra tankar och goda råd,
Som ej han själf kunnat genomdrifva,
Ej kunnat leda till ädla dåd.

För höga målet han börjar verka
I skolans tjänst ibland piltar små,
Hos dem han söker det goda stärka
Och lär dem sanningens väg att gå.

Om detta arbet' af framgång krönes,
Så vägs det upp utaf motgång väl,
Och sällan därför väl bifall rönes,
Men klander nog och det utan skäl.

För godt han verkat, ej han får äran,
Blott barnen själfva och mor och far.
Men ve! Om icke han tolkat läran
Så som hvar målsman det önskat har.

Han minnes sedan en tärna fager,
Som till sin hustru han hoppats få.
Men hon en rikare make tager
Och vår magister får ensam gå.

När så den gamle sin lefnadssaga
Har drömt igenom, han synes trött.*
En bild ur boken han söker taga
Men somnar in såsom barnet sött.

När solens strålar om morgon' falla,
I rummet allt är i samma skick.
De kunna dock ej till lifvet kalla
Den gamle där med sin brustna blick.

På boken hvilar den stela handen,
Den tyckes peka på dyra ord,
Som likt en hälsning till trötta anden
Ha talat till honom här på jord.

»Med ringa ting du har varit trogen,
Du ädle, gode arbetar' min,
För större ting är du redan mogen
Gack i den eviga glädjen in.»

V. LINDMAN.

NÄR BARNET KOMMER IN. AF VICTOR HUGO.

NÄR BARNET kommer in, blir jubel utan gränser
uti familjens krets; dess ljufva blick, som glänser,
ger äfven alla andras glans,
hvar panna klarnar upp, en fårad mest kan-
hända,
vid åsyn af ett barn, som ljus kring sig kan
tända,
med oskuld bakom ögats frans.

Må juni uti grönt min förstutröskel smycka,
november i vår stol vid brasan ned oss trycka
uti förtroligt slutet ring,
om barnet kommer blott, är genast glädjen inne,
till sig man lockar det, fast tankfull i sitt sinne
dess moder ser det stulta kring!

Vårt samtal leda vi, och röra om i glöden,
till Gud och fosterland, till skalder, själänöden,
som lindring uti bönen fått.
Se barnet där! Farväl med himmel, fosterlandet
och höge siare! Det sprängde allvarsbandet
kring pannan med sitt löje blott!

När vi ha somnat in och drömma uti natten,
hörs, som en röst i gråt, vidt öfver land och
vatten

en sakta kvidan gång på gång,
men plötsligt, fyren lik, står ljuset upp på charen
och väcker allt till lif med segrande fanfaren
af klockors klang och fåglars sång.

Du morgonrodnan är, mitt barn! Min själ är
ängen,
som sprider vällukt ut från friska blomster-
sängen,
när du den lif och anda ger!
Min själ, hon skogen är, hvars mörka grenar
fyllas
af ett melodiskt sus och vårlikt solförgyllas,
när du blott kommer dit och ler!

Ditt vackra ögonpar till mildhet mig beveker,
de väna händer små, dem signande jag smeker,
ha än ej vållat sorg och skuld,
ej håller dina fjät nått stig, där dyn sig skockar.
O, hufvud, vigdt åt Gud! O, barn med blonda
lockar
och änglaglorian af guld!

Bland oss du är, mitt barn, som dufvan uti
arken,
din fot är alltför ren, för spåd att röra marken,
ditt vingpar utaf azur är!
Du fattar världen ej, när du den nu betraktar!
O, kyskhet, trefaldt säll: en kropp, som renhet
aktar,
en själ med himmelska begär!

Det är så skönt, ett barn, med smil på rosen-
munnan,
med all sin fantastik, till väljud än ej hunnen,
och tårar borta med ett smek,
ett barn, hvars blick af allt förtjust och hän-
förd blifver,
som själens hela glöd åt lifvets vårfröjd gifver
och läpparna åt kyssars lek!

O, Herre, skona mig och dem, jag älskar, skona
dem, som mig nära stå, dem, som sig ej försona,
men vira kring sig hatets garn,
ifrån att skog och äng se sommartiden nakna,
en bur sin fågelflock, en kupa bien sakna
och hem och hård förutan barn!

ALFRED VICTORIN.

NÅGRA SÄTT ATT BLIFVA »OBOT- LIGT SJUK».

»DET ÄR FÖR SORGLIGT, att hon aldrig
skall kunna blifva riktigt frisk igen.
Tänk, hvad hon har försökt mycket. Det finns
knappt en läkare, tror jag, som hon icke har
rådfrågat. Och hvad hon tagit in sedan! Och
hon har gått på gymnastiken, hon har fått
massage och elektricitet, och hon har legat vid
badorter. Jag vet inte allt, hvad hon har
pröfvat. Det hjälper för någon tid, men sedan
är det lika olyckligt igen.»

»Icke så sällan får man höra något i den stilen
yttras af en deltagande släkting eller vän.
Och att det finns många personer, mot hvilkas
lidanden mänskligt vetande och konst ingenting
förmå, är tyvärr en sanning, som ingen kan
bestrida. Men lika visst är å andra sidan, att
för många, som af sig själf och sin omgif-
ning kallas »obotlig», är möjligheten att åter-
vinna hälsan ingalunda utesluten. Man behöfver
icke med några års sjuklighet ovillkorligen förena
föreställningen om läarkonstens vanmakt. Det
beror vida oftare, än många kanske tänkt sig,
just på den sjuke själf, att han är »obotlig». Vi
frånse här alla de fall, då ett oregelbundet
och tygellöst lefnadsätt är sjukdomsorsaken,
och då den sjuke icke kan förmås att öfverge
sina gamla vanor, äfvensom alla de sjukdomar,
som tillhöra vissa yrken, och där oftast endast
en annan lefnadsbana kan medföra hjälp. Det
återstår i alla händelser ett icke så ringa antal
sjuklingar, hvilka vi i denna uppsats åsyfta,
och särskildt en mängd sådana, hvilkas åkom-
mor icke innebära någon egentlig fara för
lifvet, men likväl medföra stora obehag och
ofta i betydande grad inskränka patientens
arbetsduglighet och verksamhetslust.

Det är ingen obillig fordran från den sjukas
sida att vilja se något resultat af den behand-
ling, läkaren föreskrifvit; det är tvärtom ett
mycket berättigadt anspråk. Men hvad den
sjuke icke så sällan totalt förbiser, är, att
detta resultat kan behöfva tid och t. o. m.
en ganska rundlig tid, innan det visar sig.
Följden af detta förbiseende eller kanske rät-
tare oförstånd är, att patienten afbryter be-
handlingen efter någon tid och vänder sig till
en annan läkare för att snart öfverge äfven
denne och i stället rådfråga en tredje o. s. v.,
och så småningom har det kommit därhän,
att det »knappt finnes någon läkare, som han
ej rådfrågat». Att vid kronisk och, som det
kan synas, ohjälplig sjukdom föreslå ett envist
fasthållande vid en och samme läkare, torde
vara minst sagdt otidsenligt, men är dock vida

ETT SILFVERBRÖLLOSPAR.

SILFVERBRÖLLOP firas i morgon härstädes af
skriftställaren *Kristian Winterhjelm* och hans fru,
Hedvig Charlotta Forsman, båda kända och värde-
rade i vida kretsar inom de skandinaviska landen,
särskildt litterära och konstnärliga.

Den, som önskar en utförligare skildring af fru
Winterhjelm's lifsgärning, hänvisa vi till n:r 42 af
Idun för år 1891 och vilja här endast i korthet
erinra om, hurusom fru W., efter att hafva genom-
gått k. teaterns
elevskola under
den store skåde-
spelaren Torss-
lows ledning,
under 60- och
70-talen var en
af våra allra
främsta karak-
tärsskådespeler-
skor, den där i
ett stort antal
maktpåliggande
roller lade i da-
gen en scenisk
begåfning af
sällsynt djup.
Utom i Stock-
holm har fru
W. uppträdt i
flertalet af våra
mera betydande
landsortsstä-
der, men också
i Norge och Fin-
land. Särskildt
har hon i den
finska teaterns
historia outplånligt inristat sitt namn, i det
genom hennes energiska arbete det på våren 1869
blef möjligt att låta det finska språket ljuda från
scenen. Hennes insats vid den svenska teatern
i Helsingfors anses ock vara af stor betydelse.
Fru W. är — såsom en kritiker om henne
sagt — en verklig *konstnärssande*, en sådan, hvar-
förutan både begåfning och arbete icke mycket
förmå, en sådan, som, när hon uppträder, gör sig
gällande under alla tider och förhållanden. — Under
de senare åren har den framstående konstnärinnan
delat sig mellan hemmet och konsten, i det hon i
sistnämnda hänseende utbildat många framstående
elever, bland hvilka vi endast vilja nämna fru
Håkansson och hr Skånberg.

HEDVIG WINTERHJELM.

KRISTIAN WINTERHJELM.

Redaktör Winterhjelm är, som bekant, norrman.
Efter fullbordade studier inträdde han snart som
medarbetare i den norska högerpressen, där han på
60-talet tillhörde »Morgenbladets» redaktion. Där-
efter redigerade han några år den norska »Ny illu-
streret Tidende», men har de senaste sju åren
tillhört »Aftenposten», hvars politiske korrespon-
dent här i Stockholm han under denna tid varit
och fortfarande är. På grund af sina vidsträckt för-
bindelser och stora relationer har han i denna
sin verksamhet i allmänhet visat sig särdeles
väl underrättad på samma gång han alltid, varm
unionsvän, som han är, visat en korrekt uppfatt-
ning och sympatisk förståelse af svenska för-
hållanden och tänkesätt. Hr W. har äfven upp-
trädt som roman- och novellförfattare, först
under pseudonymen *Johannes Norman*, se-
nare under eget namn. Kritiken har haft särde-
les ampla loford

angående dessa arbeten, hvilka i Norge och Dan-
mark varit mycket lästa, och särskildt ha Henrik
Ibsen och Erik Bøgh uttalat sig synnerligen smick-
rande om dem.

Herr och fru Winterhjelm, som nu lefvat i ett
25-årigt det allra lyckligaste äktenskap, hafva af
dessa tillbragt de sista sju åren här i Stock-
holm, och deras hem har städe utmärkt sig för
ideell lyftning, personlig älskvardhet och husmoder-
lig gästvänskap. Det högt aktade paret, som här och
annorstädes förvärfvat så många vänner, skall nog
på sin högtidsdag i morgon se sig hägkommet af
alla dessa vänner från när och fjärran med tack
för hvad som varit och med välgångsönskningar
för kommande år.

mer att tillråda än det alltför täta ombyte af
läkare, hvaråt många sjukling hänger sig.
Ett af de vanligare sätten att vinna ett om-
tiveradt martyrskap som »obotligt sjuk» är
nämligen just denna formliga vandring från
läkare till läkare. Det är en ingalunda obe-
tydlig skada och äfven tidsförlust den sjuke
genom ett dylikt förfarande ådrager sig. Det
är ett stort misstag att tro, det läkareveten-
skapen känner ett specifikt medel mot hvarje
sjukdom. Hvad som hjälper den ene, hjälper
icke den andre, och att finna det i hvarje sär-
skildt fall lämpligaste medlet är ofta en af
läkarens svåraste uppgifter. Äfven för den
mest erfarne och kunnige läkare gifves mer
än en gång ingen annan möjlighet än att försöka
det ena medlet efter det andra. Att
dylika försök fordra tid ligger i öppen dager;
dock är denna tid ingalunda bortkastad, men
blir det ofelbart, om patienten afbryter be-
handlingen för att vända sig till annan läkare.
Man ser mycket ofta, hurusom en person,
hvilken besökt många läkare, oupphörligt fått
en och samma ordination, alldenstund ingen
af dessa läkare hunnit iakttaga medlets over-
samhet i detta fall, lika litet som någon af
dem blifvit i tillfälle att följa sjukdomen under
någon längre tid, en sak, som ofta är af
största vikt för läkaren. Det gifves nämligen
många fall, där ingen läkare kan ställa en
riktig diagnos, utan att upprepade gånger under-
söka patienten och blifva i tillfälle att iakt-
taga, huru sjukdomen förhåller sig gent emot
vissa läkemedel.

Som vi sett, är det mer än ett förhållande,

som kan göra, att en läkarebehandling måste
blifva både långvarig och omständlig och kräfva
energi och ihärdighet hos såväl läkare som
patient, om ett önskvärdt resultat skall vinnas.
Vi hafva framhållit omöjligheten för läkaren
att i vissa fall utan en långvarig kännedom
om patienten och hans sjukdom kunna rätt
uppfatta och bedöma den senare samt finna
den för detta särskilda fall mest lämpliga be-
handlingen. Men äfven när dessa svårigheter
äro öfvervunna, kan en långvarig och hård-
nackad kamp mot sjukdomen återstå. En
sjukdom, som under årtal ostördt fått utveckla
sig, kräfer ofta för att öfvervinnas en be-
handling under årtal, om icke med medika-
menter så med diet och ett lämpligt lefnads-
sätt i öfrigt. Tålmod är en dygd hos alla,
men en nödvändig egenskap hos en sjuk, som
vill återvinna hälsa och krafter.

En annan omständighet, som bidrager att
göra en åkomma »obotlig», är förväxling mel-
lan förbättring och hälsa. Den, som länge
 varit sjuk, tager mycket gärna en förbättring
liktydig med full hälsa. Så snart de värsta
symptomen försvunnit, anser han sig åter-
ställd och upphör med behandlingen. Efter
någon tid börjar sjukdomen ånyo ge sin till-
varo tillkänna, patienten söker på nytt läka-
ren, förbättras och anser sig återställd, långt
innan läkaren förklarar honom frisk. På detta
vis omväxla förbättring och försämring under
årtal, endast därför att patienten aldrig full-
följt behandlingen tillräckligt länge, d. v. s.
till dess läkaren anser sjukdomen häfd och
faran för ett recidiv öfverstånden, saker, som

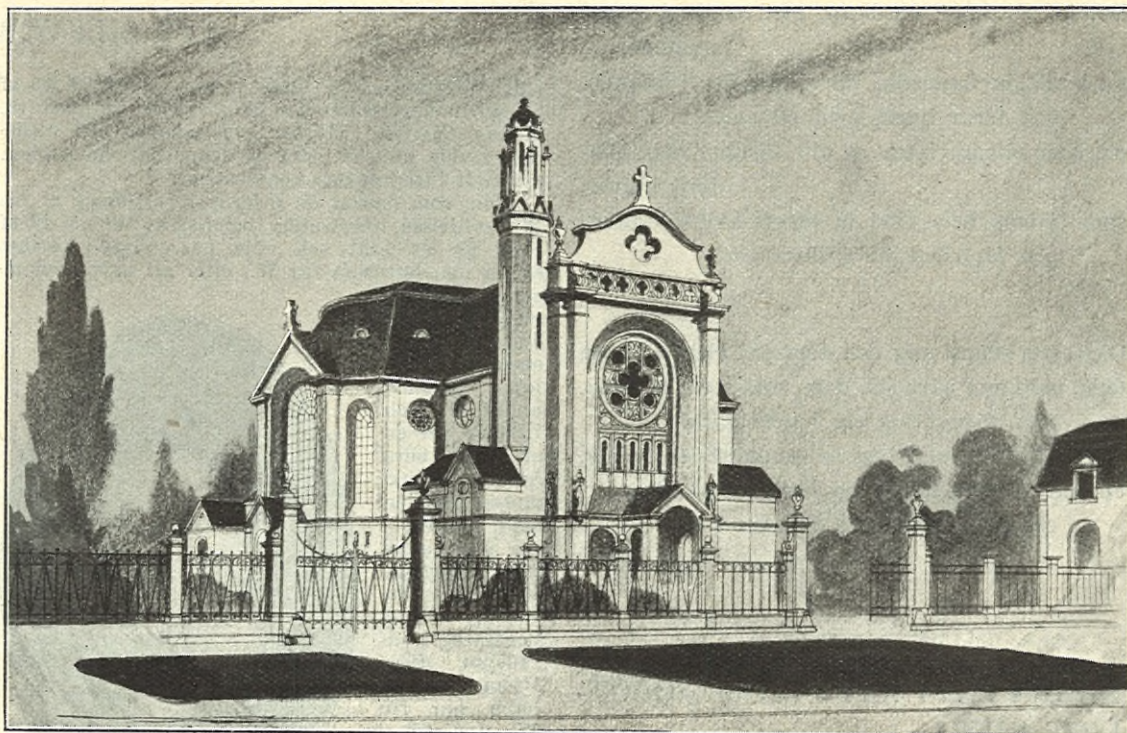
finnas å de flesta apotek, i parfymaffärer och hos hrr
handlande. Partiförsäljning för Sverige hos
Stockholm.
Bendix, Josephson & C:o, 11 Regeringsgatan

Tandläkare d:r Geo. Forssmans
nya präparat för tändernas vård
Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandtinktur

den sjuke oftast icke är i stånd att själf afgöra.

Det har under senare tider på alla möjliga sätt framhållits från läkarnes sida, att vid många sjukdomar dieten och lefnadssättet i öfrigt är en vida viktigare del af behandlingen än medikamenter, utan att dock allmänheten så synnerligen låtit sig påverkas däraf. Inom de bildade klasserna hyllas visserligen denna uppfattning ganska allmänt i teorien, om man så får säga, men då det gäller dess tillämpning i praktiken, framträder ännu alltför ofta den gamla häfdvunna tron på den allena saliggörande verkan hos droppar, mixturer och salvor. Man prutar så gärna då och då en liten smula på läkarens dietiska och hygieniska föreskrifter i den fasta öfvertygelsen, att det icke kan betyda någonting, då man i alla fall »tager in» så ordentligt hvarenda dag. Genom dylika afprutningar kommer den sjuke så småningom in i sitt gamla lefnadssätt, men fortfar samvetsgrant att »taga in», utan att någon väsentlig förbättring visar sig. Ordinationerna kunna aldrig vara riktiga, tänker han, det är omöjligt för mig att blifva frisk, och på ganska kort tid försonar han sig med tanken att vara »obotlig», en resignation, som till slut kan öfvergå till en viss stolthet öfver sjukdomen. »Jag har kronisk magkatarr, har haft den under många år och kan aldrig blifva den kvitt, huru mycket jag än söker sköta mig» o. s. v.

Allt ondt undertryckes lätt i dess början, säger ett gammalt ordspråk, som med skäl kan tillämpas på de flesta sjukdomar och som därvidlag förtjänade att litet mer uppmärksammas, än hvad mången gång är fallet. Huru egendomligt det än kan tyckas, är det likväl en odisputabel sanning, att äfven inom de bildade klasserna finnas ej så få individer, som tyckas hysa en verklig motvilja mot all läkar-

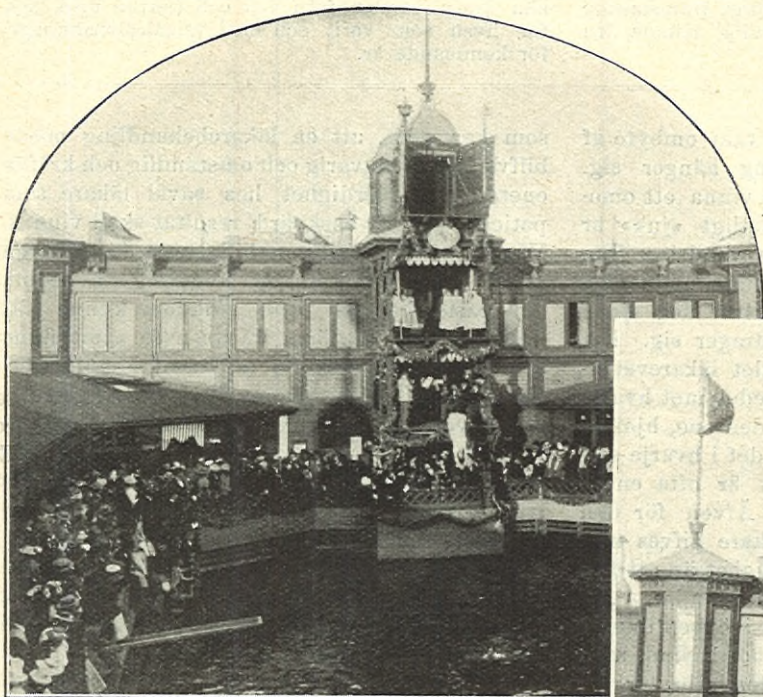

NYA AMIRALITETSKYRKAN I KARLSKRONA, SKISS AF A. ANDERBERG.

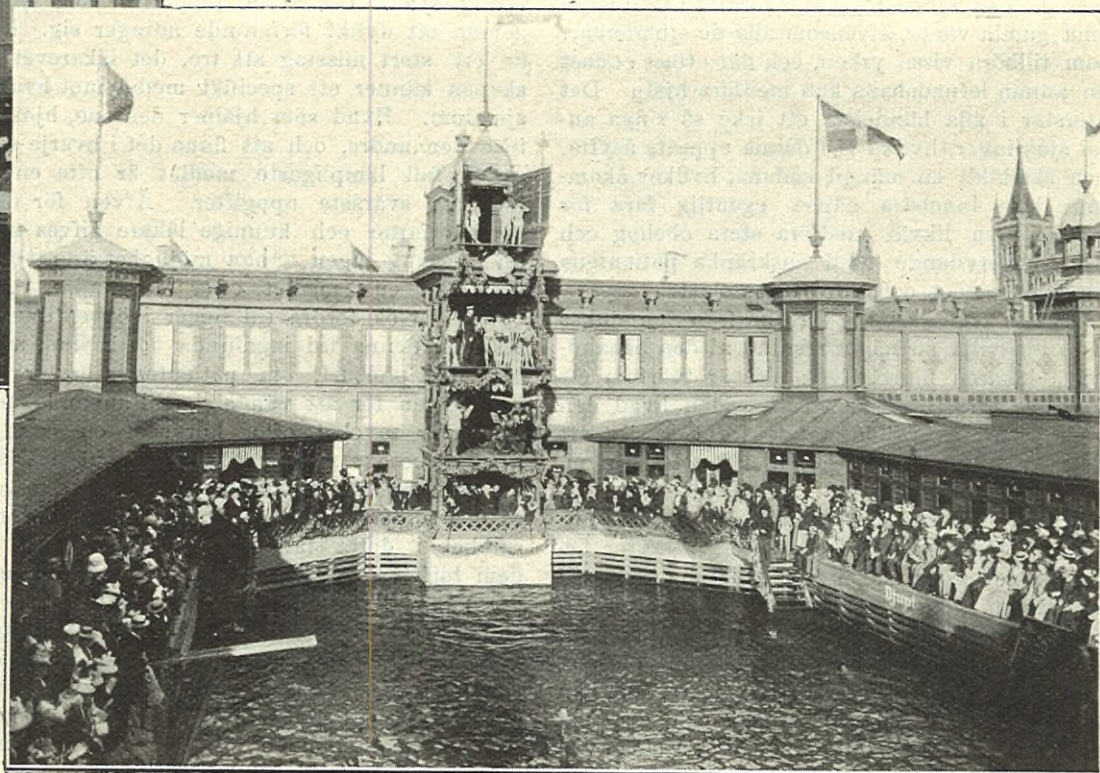
det genom samma kur. Men nu kan det hända, och händer nog också icke så sällan, att efter några år er sjukdom visar sig vara någonting helt annat och vida allvarigare än de krämpor, som ansatte tant Annas kusin, och hvilka möjligen äfven gett sig utan någon som helst behandling. Genom att följa er goda tants råd har ni sålunda ålagt er ett helt och hållet onödigt besvär, men dessutom — hvad vida värre är — försummat en dyrbär tid. Det är nämligen ingalunda likgiltigt, huruvida en kronisk sjukdom kommer under läkarebehandling ett par år förr eller senare, och det är minst sagt oförklarligt det lättsinne, hvarmed mången betraktar sin sjukdom utan att betänka, hvilka ledsamma följer den kan draga med sig. »En liten sten kan stjälpa ett stort lass,» och mången ursprungligen ofar-

lig och lätt hjälpt åkomma har genom värd medfört ohälsa för ett helt lif eller en förtidig död. Att söka läkarhjälp är icke nog, den måste äfven sökas, medan ännu är tid att hejda sjukdomen i dess framfart och få den att gå tillbaka.

Mycket skulle ännu kunna vara att säga om de sätt, på hvilka en sjukdom göres obotlig, men det sagda må vara nog. Det har kanske förefallit mer än en af våra läsarinor öfverdrifvet och färglagdt. Men har ni bland edra vänner och bekanta någon, som går genom lifvet såsom »obotligt sjuk», sök att döma honom opartiskt, och kanske ni finner, att han till god del har sig själf att tacka för sitt beklagansvärda öde. Nagelfar riktigt strängt med alla dem, som aldrig känna sig riktigt krya, som alltid äro trötta och matta, eller som alltid klaga öfver sin klena mage o. s. v. nästan i oändlighet, så finner ni nog något fall, där ni är villig dela vår åsikt, att litet mera energi eller litet mera förstånd och

hjälp. Det är ingalunda alltid något negligera af deras sjukdom, som hindrar dem rådfråga en läkare. Man ser dem tvärtom ganska ofta med ett beundransvärdt tålmod och verklig energi t. o. m. under årtal genomföra en behandling, som rekommenderats dem af bekanta eller bekantas bekanta. En dylik ordination består vanligen i någon viss anordning af dieten eller intagandet af någon särskild mixtur, icke så sällan med ganska egendomliga beståndsdelar. Naturligtvis tviflar ni icke ett ögonblick, att tant Annas kusin har precis samma sjukdom som ni, och när hon blifvit frisk, bör äfven ni kunna blifva

FRÅN ÅRETS STORA SIMUPPVISNING I STOCKHOLM.

STORMNINGEN AF KYRKAN S:T JOSEPH I PARIS.

eftertanke kunnat återkalla hälsan. Och skulle ni genom denna upptäckt blifva hågad att meddela eder åsikt åt någon s. k. »obotlig» — då har denna anspråkslösa uppsats fyllt sitt ändamål.

S. H.

VÅRA ILLUSTRATIONER.

STOCKHOLMS SIMSÄLLSKAPS årshögtid ägde, som bekant, rum i Stockholms stads bad- och siminrättning i medio af förra veckan och firades högtidligt med magisterpromotion samt stor uppvisning af årets såväl manliga som kvinnliga elever. Det förträffliga programmets olika nummer, hvilka åsågos af en så stor publik, som bekvämligen kunde rymmas kring den stora bassängen, gingo alla med ypperlig precision.

Prinsessan Ingeborg med uppvaktning bevistade uppvisningen från början till slut och deltog lifligt i de applådsalvor, hvarmed den förtjusta publiken gång på gång hälsade de olika vattenprestationerna.

Iduns fotograf sökte med sin kamera för vår läsekrets' räkning fånga några af de mest karaktäristiska numren, men ogynnsamma belysningsförhållanden lade sig tyvärr hindrande emellan, så att endast ett par af bilderna befunnos någorlunda lämpliga för reproduktion.

De båda illustrationerna framställa: den ena en scen från herrarnes tornhoppning, den andra en dylik från damernas.

AF KARLSKRONA NYA AMIRALITETSKYRKA, sådan den enligt arkitekten Anderbergs med första priset belönda eskiss skulle komma att se ut, bjuda vi i vårt dagsnummer en afbildning.

Det är en centralkyrka i korsform, täckt af ett brutet barocktak, mot hvilket hufvudfasaden reser en hög gafvel med tillhörande kampanil.

UR FRANKRIKES SPÄNNANDE DAGSKRÖNIKA meddelar Idun i detta nummer tre intressanta teckningar.

Den första bilden förflyttar oss till Paris under det senaste anarkistupploppets dagar.

Den våldsamma pöbeln har rusat fram genom gatorna, krossat butikkrutor, satt eld på tidningskiosker och befinner sig nu utanför kyrkan S:t Joseph, hvars dörrar de äro i färd med att bryta upp för att som sannskyldiga tempelskändare rycka helgonbilderna från murarne och krossa dem mot gatstenarne.

Vår andra illustration återger maitre Labori såsom konvalescent och tillsammans med sin hustru i professor Baschs trädgård i Rennes, åhörande sin sekre-

gården i Rennes. Under en paus i rättsförhandlingarna ha generaler, journalister, advokater och domstolspublik skyndat ut från den upphettade rättssalen för att, medan de samlar sig i diskuterande grupper, hämta en smula svalka.

PROFESSOR V. BUNSEN, hvilken nyligen afled i Heidelberg, var en af vår tids ryktbaraste kemister, en outtröttlig och framgångsrik forskare på den kemiska vetenskapens fält, en framstående universitetslärare och som person blygsam och enkel som få.

Det berättas, att den anspråkslöse lärde under sina föreläsningar, då han demonstrerade någon af honom gjord ny kemisk upptäckt, städse undvek att nämna sitt namn och endast sade: »man har funnit, man har märkt», eller något dylikt.

Universitetsungdomen, som naturligen var väl förtrogen med denna hans benägenhet att ställa sig själf i skuggan, hälsade stundom hans demonstration med entusiastiska applåder, hvarvid Bunsen såg förläget åt sidan och teg, tills applåderna slutat, då han ånyo lugnt fortsatte sitt föredrag, som om ingenting passerat.

HATTEN. ETT GYMNASISTMINNE AF CARL WALFRID.

VI HADE BOTT vid samma gata en hel termin och gått samma väg till skolan, hon till sin och jag till min. När vi mött hvarann några gånger, hade vi börjat känna oss som gamla bekanta och vågat oss på att hälsa hvarandra med ett litet smil.

LABORI SOM KONVALESCENT I PROF. BASCH'S TRÄDGÅRD.

När jag sedan en dag låtit hennes bror ordentligt presentera mig för henne, började vi att länka ihop våra promenader, så godt vi kunde. — Och det kunde vi ganska godt.

På detta sätt förflöt äfven vårterminen, och vid dess slut kommo vi öfverens om, att jag skulle besöka hennes bror och stanna hos honom, så länge jag möjligen kunde lura honom att nödga mig kvar.

Det var under detta sommarbesök, som det lilla äfventyret med hatten inträffade. Jag berättar det inte därför, att det var synnerligen märkvärdigt, utan mest såsom en nyttig varning för tanklösa ungdomar i samma belägenhet som vi voro.

En söndag hade vi haft ungdomsfrämmande och varit ute i skogen, när en häftig regnskur kom öfver oss. »Skur» är kanske inte rätta ordet, ty den räckte åtminstone ett par timmar.

Den första timmen höllo vi oss tåligt kvar allesamman i en liten lada. Vi trufdes bra därinne, och jag minns inte, hur vi kommo på den dumma tanken att ge oss ut och trotsa regnet för att komma hem. För min del höll jag bestämdt på, att vi borde stanna, där vi voro, och när jag blef omkullröstad, föresatte jag mig att åtminstone icke göra mig någon brådska.

Vi hade icke flera paraplyn med oss, än att vi voro tvungna att gå minst två under hvarje, för att somliga inte skulle bli alldeles utan. Jag hade den turen — måhända var det också en smula förtjänst — att få *hennes* med under mitt paraply. Det är möjligt, att mina steg annars icke blifvit fullt så långsamma.

Hvarför skulle vi skynda oss? Som om vi inte tålde vid några droppar regn! Vi smälte väl inte så lätt heller! Eftersom vi voro alldeles ense härutinnan, föllo vi så småningom in i en så långsam takt, att vi snart befunno oss alldeles ensamma och öfvergifna. Naturligtvis behöfver jag inte alls särskildt förklara, att detta ingalunda var meningen med vår senfärdighet. Men när vi en gång kommit efter, kunde vi inte se något ondt i att låta det så förbli, och det var det väl heller inte?

Och intet *ondt* togo vi oss för. Ty att vi promenerade arm i arm i regnet och ensamheten därute på landsvägen, kan väl inte räknas annat än som ett oskyldigt nöje. Det måste vi ju göra för att draga så stor nytta som möjligt af vårt paraply, hvilket sannernligen inte var stort, och det var med knapp nöd vi ändå kunde någorlunda skydda oss.

För att rädda sin hatt — hon hade varit öförsiktig nog att taga på sig sin plymprydda

bästa — undan hvarje droppe regn, hade hon tagit den af sig och stoppat den innanför kappan.

Jag har aldrig varit vidare tilltalad af att promenera i regnväder, men denna gång plågade det mig inte alls. Jag var inte ens fullt på det klara med, om det regnade, men det lär det verkligen ha gjort, hörde jag sedan, och det duktigt ändå. Det kan vara tvifvel underkastadt, om en hel syndaflod skulle ha förmått tilldraga sig vår uppmärksamhet.

Vi hade så outtömligt mycket att säga hvarann. Ditintills hade vi endast gnabbats och beskyllt hvarandra för elakhet, och funnit vår lust i att tillvita hvarann så mycket ondt vi kunnat hitta på. Men småningom hade vi tröttnat på gnabbet, och under vår ensliga promenad denna eftermiddag hade vi plötsligt kommit att ändra ton.

»Hvarför ska du ständigt vara så gement elak,» hade hon sagt. »Jag börjar tro, att du menar allvar med din förtretlighet.»

Det hade hon, förstås, i verkligen inte trott ett enda ögonblick, men jag förlorade i alla fall fattningen och började helt naivt försäkra, att det skulle hon naturligtvis inte göra, att det *fick* hon inte göra. Och så lofvade jag, att jag aldrig skulle retas med henne mer, och jag tror nära på, att jag tänkte hålla mitt löfte, och så togo vi hvarandra i hand och bedyrade, att vi skulle bli bättre vänner än vi någonsin varit. Och så... ja... ja, hvad bruka två unga människor ta sig till, när deras samtal tagit denna vändning? — — —

När vi efter en stund började få blick för den yttre världen igen, upptäckte vi, att det knappt regnade längre samt att vi voro nästan hemma.

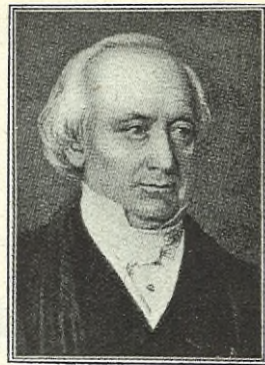
Egentligen hade vi inte gått så värst mycket långsammare än vårt sällskap, fast detta på den slingrande skogsstigen kommit utom synhåll för oss. Vi kände oss därför icke vidare oroliga för, att vår promenad skulle tilldraga sig någon särskild uppmärksamhet, utan stego lugna och obekymrade upp för trappan och slöto oss till de andra.

Det tycktes heller inte vara någon, som lagt märke till oss. Visst inbillade vi oss, att allesamman sågo menande på oss och blinkade och logo hemlighetsfullt åt hvarandra, men dessa misstankar voro nog alldeles ogrundade, ty om någon haft något på hjärtat, skulle han säkert ha varit oförmögen att hålla inne därmed.

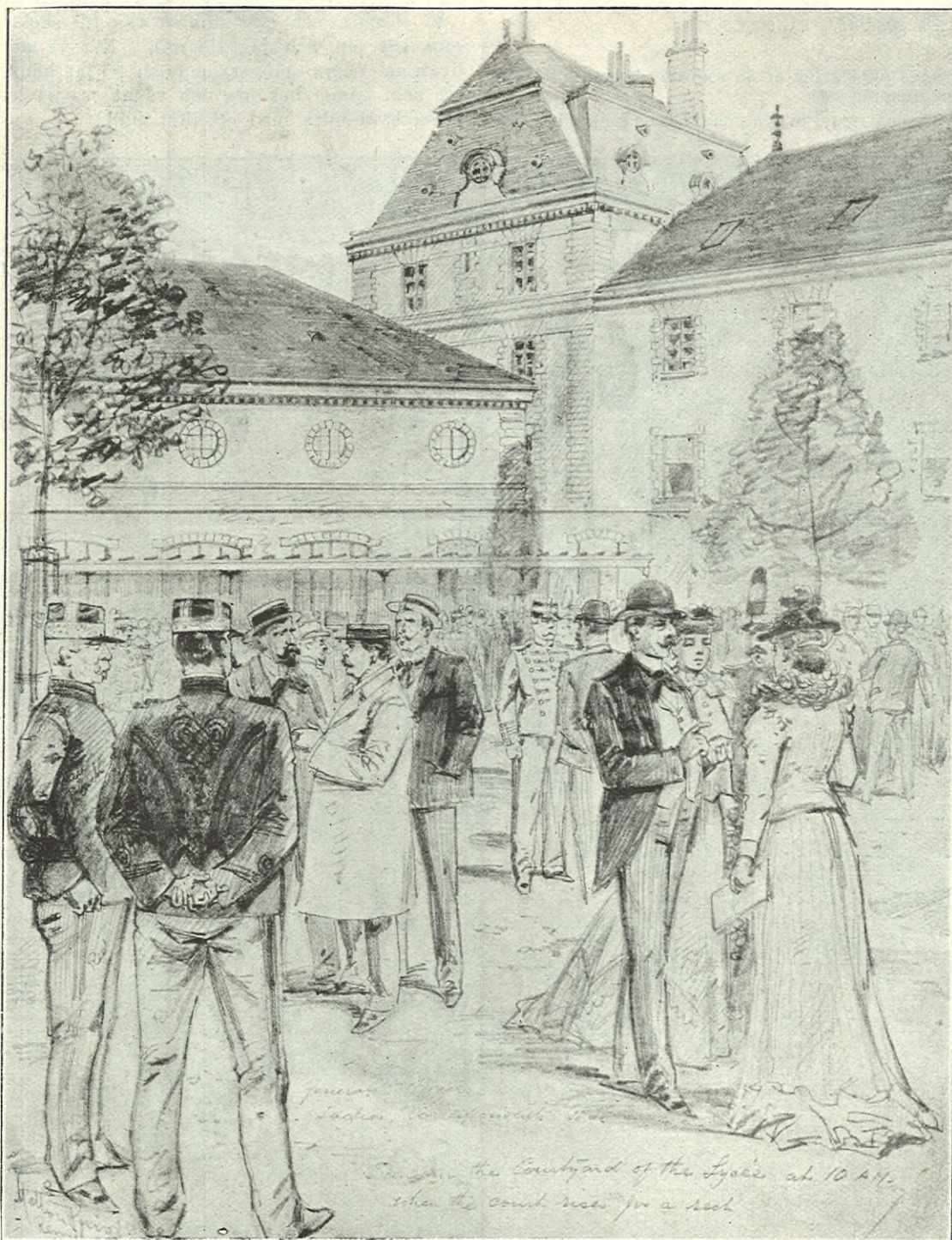
Till all lycka hade vi varit två under *hvarje* paraply, och det kan ju hända, att de andra haft något liknande upptåg för sig som vi. De små stickord, som slängdes omkring och träffade äfven oss, fast icke mer än de andra, voro därför af det allra menlösaste slaget.

Sedan jag öfvertygat mig om, att vi icke hade någon allvarlig attack att befara, morskade jag till och med upp mig och vågade mig på ett litet utfall mot ett af de andra paren. Jag var på väg att lyckas bry dem rätt allvarligt, när jag varseblef min följeslagerska, som hade en uppsyn så dyster, att jag hvarje ögonblick väntade få se tårarna komma fram.

Hvad kunde så hastigt ha kommit på? Nyss var hon ju glad som en vårfågel! Skulle det vara möjligt, att vi ertappats, fast man ingen- ting sagt därute?

PROF. V. BUNSEN.

FRÅN GÅRDEN TILL LYCEET I RENNES.

Rädd att stärka de misstankar, som möjligen kunde gro hos någon, vågade jag inte fråga henne, hvad som hänt och kunde inte på länge få ett samtal med henne på tu man hand.

När jag slutligen lyckades, brast hon i gråt och fick inte fram något annat än:

»Åh, vi bli alldeles olyckliga!»

I stället för att förklara, hur detta skulle tillgå, varierade hon endast mellan snyftningarna sin klagan så:

»Jag blir alldeles olycklig!»

Till slut fick jag henne verkligen att antyda olyckans grund. Men det gjorde hon så lakoniskt, att jag inte begrep något däraf. Hon lyckades nämligen icke snyfta fram mer än det enda ordet:

»Hatten!»

Hade vi fått vara i fred, skulle jag naturligtvis ha så småningom fått henne att anfäva en mera begriplig förklaring. Men det fingo vi inte. Och därför nödgades jag att gå till sängs på kvällen, fortfarande okunnig om anledningen till hennes förtviflan.

Hvad jag grubblade och hvad jag gissade! Om det möjligen gått hennes hatt något illa, kunde ju detta vara ledsamt nog, men knappt ändå motivera en sådan otröstlighet.

Jag anade inte, jag, trots mitt dåliga samvete, till hvilka slutsatser en sönderkramad hatt under vissa omständigheter kan gifva anledning. Det föll mig så naturligt som helst, att om min följeslagerska fått sin hatt en smula pressad, så berodde det, eller kunde åtminstone förklaras bero på, att hon råkat draga åt kappan för hårdt.

Och jag tror än i dag, att ingen skulle ha fallit på den idén att tolka förhållandet annor-

ledes, om hon ej själf, när hennes mor upptäckte olyckan, förlorat besinningen och invecklat sig i de befängdaste förklaringar, som slutade med, att hon bekände alltsamman, bekände, att det var mitt bröst lika mycket som hennes, som bar skulden till, att hatten pressats sönder och samman.

Emellertid hade hon öfverdrifvit farhågorna, ty hennes öfverseende och förståndiga mot tog, mot hennes förmodan, saken lugnt och sammanfattade sitt lilla förmaningstal, som hon hade all möda i världen att ge en någorlunda allvarlig prägel, med den tröstefulla vändningen:

»Det var ju väl, att du inte hade någon nål i hatten.»

DRAMATISKA TEATERN framförde redan i lördags inför en fulltalig publik sin första premiére för säsongen.

Programmet inleddes med ett litet obetydligt och ganska gammalmodigt enaktsstycke, »Hjärtesor» af André Theuriet, i hvilket fru Lindberg var den, som höll åskådarnes intresse vid makt genom sin själfulla och energiska framställning af hufvudrollen, hvartill kom att fru L. behandlade den versifierade dialogen på ett sätt, som erinrade om den gyllene tidsålder, då versframsägningens vackra konst hölls varmt i ära på landets främsta talscen. Herr Palme var däremot ej så litet misslyckad som ung matros.

Programmets hufvudnummer utgjordes af V. Sardous munttra treaktsfars »Fjärilsfebern», ej gifven härstädes sedan år 1888.

Hr Personne var en ytterst skrattretande Champignac, hr Ekelund dum och blond och följaktligen bra och hr Hedlund spelade svartsjuk älskare, så

HYLIN & CO

FABRIKSAKTIEBOLAG

KONGL. HOFLEVERANTÖR.

UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:

VIOL, HYACINTHE, HÉLIOTROPE, SYRÉN M. FL.

THEA-ROS-PARFYM M. FL.

prisbelönta vid 1897 års utställning med

GULDME DALJ

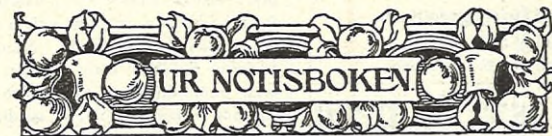
Försäljes i våra butiker

8 Regeringsgatan — Vesterlånggatan 16.
A. T. 64 69. A. T. 24 97.

samt hos alla finare parfymhandlare i riket.

att teateriljorna darrade. Mot fru *Fahlmans* muntra liflighet som ung änka fanns föga att anmärka och ej heller mot fröken *Jansons* vackra ansikte under den lockiga frisyren, men dess mer mot hennes toalett, som var ovanligt smaklös.

Man kunde knappast förvåna sig öfver, om hr de Champignac, med denna toalett för ögonen, för några dagar skuddade familjehårdens stoft af sina blankskinnsskor och drog bort mot det okändas lockelser.

VENDELA HEBBE, den åldriga författarinnan, afled i söndags afton å Skogshyddan i närheten af Nynäs i den höga åldern af nära 91 år.

Hon sörjes närmast af dottern, den bekanta sångerskan samt sång- och plastiklärarinna Signe och vidare en dotter, gift med direktören i danska utrikesministeriet, geheimelegationsrådet P. Vedel.

Vendela Hebbes porträtt jämte biografi återfinnas i Idun n:r 46 för år 1889, hvartill vi hänvisa våra läsare.

Silfver
för bosättning
i största urval, till
billigaste pris hos
K. ANDERSON,
Hofjuvelerare,
1 Jakobstorg 1.

Tandläkare TOM von HALL.
— 15 Stureplan 15. —
Hvard. 10—2, 5—6. Helgd. 10—12.
Allm. Telefon 58 48.

Tandläkare Sjöquist
Drottninggatan 68, Stockholm.

Tandläkare G. W. Widfond
Drottningg. 74. — Rikstel. 2754
OBS! Garanti för hållbarhet.

Tandläk. Elias Widfond,
25 Regeringsgatan 25.
Träffas kl. 10—2 och 1/2 5—1/2 6 e. m.
Plomb. och insättning af artificiella tänder.

Tandläkaren
D:r Erik G. Åkerlund
har efter fleråriga studier och praktik i Nord-Amerikas Förenta Stater öfvertagit och fortsätter Tandl. Carl Rosanders praktik i n:r 36 Malmskilnadsgatan.
Rådfrågningsstid 12—1. Allm. tel. 57 63.

Kurs i
Sjukgymnastik och Massage
gifves af medicine kandidat A. Kjellberg, legit. sjukgymnast. Prospekt på begäran. Adr.: Stockholm, Mästersamuelsg. 64. Allm. tel. 667. (S. T. A. 61910)

I Sjukgymnastik och Massage
börjar ny lärokurs den 1 näst. okt. Prospekt gratis. Professor G. A. Unman, Stockholm, Biblioteksgatan 11.

DAMER, HVILKA KLÄDA SIG EFTER

NYASTE MODET,

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz.)
Sidentygs-Export. (D)

Smedman den äldres
HANDELS-SKOLA
Stockholm. Stortorget 16. Allm. tel. 21 77.
Nya elever mottagas alla tider på året. Anmälningstid 10—1/2 3.
Dugliga biträden erhållas från skolan.
Revisioner och bokföringar utföras till moderat pris.
Obs! Å brev anhålles om fullständig adress.

Aktiebolaget Fabriken
C. O. Borgs Söner, Lund. anlagd år 1739.
Färgeri, Kemisk Tvättanstalt,
Ullspinneri, Väfveri, Garn- och Väfnadshandel.
Guldmedalj vid flera utställningar.
Vi rekommendera vårt rikhaltiga lager af alla slags garn, i såväl ull som bomull, till billigaste priser i äkta, fornnordiska växtfärger, passande till
Konstväfnad i allmogestil.
Förfrågningar om lämpliga garnsorter och färger besvaras omgående och prof med prisuppgifter sändas på begäran.

Köp alltid radiatorsmör!
GEFLE MANUFAKTUR-AKT.-BOLAGS
Oblekta, Blekta och Färgade
VÄFNADER
försäljas i parti från kommissionslagret
i STOCKHOLM hos **ADOLF BODELL.**

Skyddsstämpel.

böra icke underlåta att begära våra profver.

Specialitet: Nyaste sidentyger för brud-, sällskaps- och promenadtoaletter.

De utvalda sidentygerna sändas till Sverige endast direkt till privatpersoner tull- och fraktfritt till hemmet.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz.)
Sidentygs-Export. (D)

Richard Anderssons Musikskola
fortgår som hittills.
Höstterminen börjar den 18 September. Anmälningstid Torsdagen den 14 och Fredagen den 15 September kl. 12—2, 5—6 e. m. Ordinarie mottagningsdag från och med den 16 September Onsdagar och Lördagar från kl. 1/2 2—1/2 3 e. m. Brunnsgränd 28, 2 tr. Filialer finnas å Östermalm och Söder. (G. 87554)

Nytt!

Lundby Skönfärgeri och Kem. Tvättanstalt, Göteborg,
behandlar allt till Herr-, Dam- och Barn-garderoben hörande. Herrkostymer lagas m. m. om så önskas. Eget skrädderi. Insänden direkt Edra plagg, som tvättas, färgas m. m. fort, väl och billigt. Tidsenlig, ny metod; fabriksmessigt.

STOCKHOLMS INTECKNINGS-GARANTI-AKTIEBOLAGS BRAND- och DYRKFRIA FÖRVARINGSHVALF
(Öppna alla söckendagar kl. 1/2 10—4)
Innehållande c:a 1,650 st. skåpfack. Årlig hyra för fack, beroende af storleken, 20, 25, 35, 50 kronor. Testamenten, Gåfvobref och dylika handlingar emottagas till förvaring; äfvenledes emottagas värdepapper i öppet förvar.

Utsökt sortiment af
F. Uhnér & Co., Möbelyger, Gardiner, Portiärer, Borddukar, Mattor
— Etablerad 1866 —
22 Fredsgatan 22.
— Reelt och billigast. —
Profver utlämnas till landsorten.

Husmödrar! Spara
är lösen för hvarje husmoder med en begränsad hushållspenning!
Huru göra en verkligt stor besparing? Jo, använd den i Edra hushåll Pellerins Margarin, Göteborg, som är bäst, drygast och billigast!

EN FRISK, verkligt rar, mörk gosse, 4 mån., frägar om en barnlös, barnkär god familj ville taga honom såsom eget barn mot en mindre summa penningar i ett för allt. Svar motes med stor tacksamhet märkt »S. M.», Hernösand p. r. (370)

Använd vid
Lackning af buteljer
Monténs Vaxlack
Finnes hos hrr specerihandlande.

KNEIPP Vattenkur-
anstalten
BORG. Begär prospekt. NORRKÖPING

Bankaktiebolaget
Stockholm—Öfre Norrland,
Drottninggatan 6.
Hushållräkning 5 %.
Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Sparkassa 5 1/2 proc.
Aktiebolaget
Stockholms Privat-Assistans.
Bank- & Hufvudkontor
16 Regeringsgatan 16.

MUSIK-INSTRUMENTER
af alla slag,
Strängar och
Prisk. såndes gratis. Tillbehör
erhållas bäst och billigast från
A. Th. Nilssons Musikhandel,
Norrköping.

Eleganta visitkort
ä
Iduns Kungl. Hofboktryckeri
12 Stora Vattugatan 12.

Skura icke
kockkär med sand och aska, ty däraf slites kärnen och förteningen ut!
Det bästa och angenämate skur- och rengöringsmedel är Lagermans Kraft-Skur-Pulver Säljes hos alla minuthandlare i riket. Ende tillverkare Kraft-Tvål-Fabriken, Jönköping.

Fru Sofia Larsson, Jönköping.
»Örtmixtur»
för magsjukdom
Har rönt exemplös framgång. Flera tusen människor välsigna den. Rekommenderas af läkare och barnmorskor. 6 fl. på en sats kosta 4: 40 pr sats. Sändes på järnväg mot efterkräf, på båtar endast då den är förut betald. Uppgif den sort, som önskas af de tre sorterna. Endast hel sats sändes.
N:r 1. Hellsöande för kronisk förstoppning, magkatarr m. m.
N:r 2. Halfsöande för magsyra, kolik, gallsten m. m.
N:r 3. Bindande för tarmkatarr, diarré m. m. — Jönköping i januari 1899.
Rikstelefon.
Sofia Larsson, Östra Storgatan 63.
Jönköping.

De, som sätta värde
på en angenäm bostad, böra för billigt pris kapetsera väggarna med enfärgadt tapetpapper. Profkartan med flera fina färgnyanser erhålles mot 10 öres porto hos CARL STENBERG, Norrköping. Rikstelefon. (299)

FLODIN
Fotograf,
Drottninggatan 29 A.
Specialité: Konstnärligt utförda porträtt i ol. eller Pigmenttryck.

Fysiologiska skodon
för damer, herrar och barn
tillverkas hos undertecknad till moderata priser.
Personer, som hafva ömtåliga eller förstörda fötter, kunna hos mig få skodon, som passa väl och äro bekväma att gå med.
C. NILSSON, Drottningg. 100
Allm. Telefon 55 32.

Göteborgs KEX.

Wilhelm II hade ej varit kejsare, om hans fader, kejsar Fredrik, lyckats få ett verksamt medel mot den hälsåkomma, som slutligen ändade hans lif. Tyvärr var det hittills kända bästa medlet mot åkommor i hals och svalg, nämligen Sano, hvilket nu säljes af Albert Andersson i Uddevalla, partiförsäljare för Skandinavien, samt i minut i de flesta bok-, pappers-, speci- och manufakturaffärer m. fl. till 1 kr. 25 öre pr flaska, ej då uppmunnet.

Liklukt

kan fullständigt förekommas och häfvas medelst Salubrin. Om liket fuktas med Salubrin och underlaget hålles fuktigt därmed, behöfs endast 1 à 3 flaskor Salubrin för att i hetaste sommar i flera dagar hindra uppkomsten af liklukt. Mängden af erforderlig Salubrin beor tydligen på i hvad mån anordningar, t. ex. genom likets förvarande i kista, vidtas, så att salubringaserna inneslutas kring liket.

Korpuslenta personer
kunna inom några veckor blifva befriade från sin fetma. Ett säkert och varaktigt medel Fullkomligt ofarligt. Ingen dietförändring nödig. Erhålles genom fru Lindström, Korla St., Elimä, Finl. and. Bref besvaras, då porto bifogas.

Syltburkar
af glas & porslin
samt
Bärflaskor
till
billigaste
priser hos
Joseph Leja,
Kongl. Hofleverantör, Stockh.

Liktornslösningsmedel.
Detta utmärkte medel, hvarigenom de svåraste liktornar inom trenne dagar upplöses och bortagas, försäljes å 1 kr. pr sats i Stockholm endast hos C. F. Dufva, Drottninggatan 41. Till landsorten franko mot 1 kr. 20 öre i 10-öres frim. af M. Malmström, Upsala. Se utförlig annons jämte läkareintyg i Idun för den 20 maj.

Mattor, Möbelytyger, Gardiner m. m.
nyaste mönster — största urval — billigaste priser.

Möbler och Dekorationer
— Stor utställning af de modernaste stilarter i möbler. —
Kostnadsförslag till möblering af hela våningar och särskilda rum lämnas på begäran.
MYRSTEDT & STERN
Kongl. Hofleverantörer
11 Drottninggatan 11
STOCKHOLM.

J. & F. MARTELL'S
COGNAC.
VO
VSO
VSOP
VVSOP

Kristinehamns Praktiska Skola.
Sveriges största och mest mångsidiga, praktiska läroanstalt, för män och kvinnor, börjar i höst sitt 22:dra läsår.

Omfattar följande **Fackskolor**: Allmänna Skolan, Bokhålleri-Institutet, Rit- och Byggnadsskolan, Förberedande Skolan för inträde i tekniska läroverk och statens landbruksinstitut, Juridiska Seminariet (det enda i Sverige), Landbruksskolan, Slöjdskolan för kvinnor, Hushållsskolan och Pedagogisk slöjdskola. Språkundervisning efter erkänt bästa metod. Stenografi. Lärare synnerligen väl renommerade för undervisningskicklighet. Den för hvarje afdelning själfständiga undervisningen i för de samma utmärkande ämnen samt verklig valfrihet mellan de olika ämnena gifva vår skola föredrä framför andra. Öfver 3,500 elever hafva hittills beviljat skolan. Senaste årets elevantal 200. Hufvudkurserna börja 1 Sept., 1 Okt. och 1 Nov. Program och upplysningar mot dubbel porto. Bref rörande skolan adresseras endast till *Praktiska Skolan, Kristinehamn*. Rikstelefon. Filial: Mora Praktiska skola öppnas den 15 Oktober.
Carl Pehrson.

LIEBIG Company's
KÖTT-EXTRAKT
Endast äkta
när hvarje burk bär namnteckning
Drygast, därför billigast.
i blått tryck.
En gros endast hos bolagets korrespondenter för Sverige
OTTO DAHLSTRÖM & Co., STOCKHOLM.
(S. T. A. 55406)

Kontant 540,000 Kronor

fördelade i **8,223** vinster på
50,000, 10,000, 5,000, 1,000, 500, 100, 50 och 20 Kronor
utlottas den 1. November 1899. Pris för lottsedel 10 kr., till landsorten mot insänd likvid vid hvarje rekvisition åtföljd af 40 öre (till rek. porto och dragningslista). Hela behållningen tillfaller Nordiska Museets Byggnadsfond.

Nordiska Museets Lotteri,
Fredsgatan 52, Stockholm. (G. 84834)

Blomsterlökar.

Hyacinter, Tulpaner, Crocus, Scilla, Convallaria och Liljor m. fl. sorter i största sortiment och till *billigaste pris* finnas nu att tillgå.
I slutet af månaden inkomma Spiræa, Gladiolus och Begoniaknölar.
Stort sortiment af Makartbuketter samt naturliga och färgade Gräser.
Priskurant öfver Blomsterlökar, Rosor, Träd och Buskar m. m. sändes på begäran kostnadsfritt.

Svensons Fröhandel, Kongl. Hofleverantör.
Rikstel. 98. Stockholm, Lilla Nygatan 17. Allm. tel. 1078.

Sv. Panoptikon
Stockholm.
* Största sevärdhet. *

!!! **Agenter sökas!!!**
för försäljning af Elektriska bälten. Prof. nettopriser och cirkulär sändas gratis och franko. Adr. Jean Thonérfelt, Burseryd.

FÖRÄLDRAR, hvilka önska sända sina döttrar till en ansead pension i England (Brighton), få medio september tillfälle att under resan anförtro dem åt en af skolans lärarinnor, som f. t. vistas i Helsingborg. Prospekt tillhandahålles hos Fru E. Kallstenius, Helsingborg. Referenser lämnas dessutom genom Konsul Brun, Kristiania, och Fru Spörck, Trondhjem. (439)

ELEVER I MATLAGNING mottagas vid Östermalms Matl.-skola, Humlegårdsg. 11. Kursen 3 mån. Närm. upplysn. medd. af föreståndarinnan, fröken A. Rönne. (441)

EN UNG, bildad flicka frägar, om någon vill låna henne 100 kr. nu genast. Svar till »Bedröfvad nittonåring», Iduns expedition.

GOD INACKORDERING.
Å större egend. i Söderm., naturskönt belägen vid Saltsjön, hos aktad familj där ungdom finnes, kunna tvänne unga flickor erh. god inack. för att, om så önskas, grundl. lära hush. Pris 50 kr. pr månad. Prima ref. Svar till »Godt hem», Jerna. (431)

ETT ÄLDRE FRUNTIMMER med godt lynne, eller herre utan spritbegär, kan få inackordering i skogig trakt hos enkel familj. Pris 500 kr. pr år. Svar till »R. N.», Jönköping p. r. (436)

I VÄNLIG PRÄSTFAMILJ på landet önskar 21-årig förlöfvad flicka inackordera sig, för att som medlem af familjen lära sig hushållsöromål. Svar härå med noggrann uppgift om pris m. m. torde sändas under signaturen »Förlöfvad», p. r. Ronneby. (419)

INACKORDERING
önskas för en ung flicka i godt hem, helst där ej andra inack. finnas. Läge norr eller Östern. Svar genast med prisuppg. o. villkor till »Ingrid», Arboga p. r. (428)

ETT STILLA PRÄSTHUS på landet å Gotland, ej långt från staden, kan en helst äldre bildad herre erhålla god och billig inackordering. Husfadern önskar sällskap. Svar till »Stilla prästhus», adr. S. Gumelii Annasbyrå Stockholm. (G. 87734)

I FAMILJ PÅ LANDET i närheten af I stad i Östergötland kunna 3 à 4 flickor få god inackordering till moderat pris och gifves äfven tillfälle, om så önskas, att biträda med vanliga hushållsöromål. Svar till »E», Malmslätt poste restante. (G. 4277)

GOD INACKORDERING.
Ett par yngre flickor mottagas i ett prästhus i Småland för att tillsammans med egen dotter af dugande lärarinna undervisas i vanliga skolämnen, språk och musik. Godt hem, god vård och goda referenser. Man vände sig till »Kyrkoherde S.», Vestbo-Ås. (G. 87660)

INACKORDERING.
Stillsam yngling, helst sådan som ägnar sig åt studier vid Konstakademien eller vid teknisk skola, kan erhålla inackordering i bättre familj. Svar till »H. J. T.», Iduns exp., Stockholm. (424)

ETT GODT, bildadt hem önskas hel inackordering för en flicka, som den 1 inst. oktober kommer till Stockholm i och för studier. Bref med uppgift i priset pr månad torde adresseras till »Hem», Landskrona p. r. (432)

INACKORDERING
kan erhållas för tvänne unga flickor under innevärande höst i vackert belägen prästgård i Norra Värmland. Undervisning meddelas i musik, tråslöjd, handarbeten och konstväfnader. Pris 50 kr. för månad. Svar till »E. H.», Ekshärad (G. 87408)

INACKORDERING
i Stockholm, Normalm eller Östermalm, önskar ung flicka ett tyst ensamt rum från 15 sept. i fin treflig familj. Svar med prisuppgift och läge sändes med snaraste till »A. W.», Hofva. (399)

EN BÄTTRE FLICKA kan erhålla god inackordering i mindre familj på landet. Om så önskas erhålles undervisning i handarbeten och väfning. Obs! moderat pris. Svar till »A.», Wentlinge p. r. (408)

Inackordering
önskas snarast af 3 unga damer med fast anställning. Svar till »Vintern 99», Iduns Byrå.
Plats-annonserna
återfinnas i innerarket!